

Koldingbogen

ÅRSTAL:	2006
FORFATTER:	Ingrid Ebbesen
TITEL:	Kolding Husmoderforening 1935 – 2005.
KORT RESUME:	Om Asta Lumbye og foreningens arrangementer.

KOLDING HUSMODERFORENING 1935-2005

AF INGRID EBBESEN

Ved et møde på det daværende "Hotel Royal" i 1935 blev nogle af byens damer enige om at danne en husmoderforening, og på et møde den 14. december samme år blev Kolding Husmoderforening stiftet.

Den gamle protokol oplyser, at landsformanden for De Danske Husmoderforeninger, fru Ingeborg Richter, som indledning holdt et foredrag om netop Husmoderforeningens formål og betydning. Derefter bød aftenens program på en demonstration af desserter, og efter flere indlæg, hvor man bød den nye forening velkommen, meldte 50 af de fremmødte sig som medlemmer – eller for at bruge protokollens knappe tekst "straks 50 medlemmer", som nu kunne deltage i den stiftende generalforsamling.

Der blev valgt en bestyrelse på 7 medlemmer, som konstituerede sig med fru Christine Eriksen som foreningens første formand, fru Axel Hansen blev næstformand, fru Asta Lumbye blev kasserer og fru Ejnar Nielsen sekretær. Øvrige bestyrelsesmedlemmer var fru K. M. Therkilsen, fru gartner Nygaard Christensen og fru overofficiant Møller Hansen.

Kun formanden og Asta Lumbye blev betegnet med eget fornavn, og stillingsbetegnelserne var ikke fruernes egne, men selvfølgelig deres mænds. Det var en helt anden tid.

Man kan jo godt undre sig en smule over,

at netop kredsen bag en kommende husmoderforening valgte den ellers så travle december måned som stiftelsestidspunkt, et valg, som senere bestyrelser har måttet erkende, just ikke var det allerbedste, når den årlige stiftelsesfest skulle afholdes.

Den valgte bestyrelse tog fat på arbejdet med stor energi og beslutsomhed. Et omfattende mødeprogram bød på såvel foredrag som mad- og bagedemonstrationer. Alene i maj 1936 kunne man samle 150 interesserede til en bagedemonstration, og allerede efter forløbet af det første år talte foreningen 180 medlemmer.

I de første år var foreningsarbejdet præget af møder, foredrag og demonstrationer af vidt forskellig karakter lige fra hjemmelavet pålæg og salater til fremstilling af såkaldte Smyrna-tæpper.

Så fulgte besættelsestiden, som stillede store krav til husmødrene i bestræbelserne på at holde hjemmene forsynede med fødevarer, tøj, brændsel og andre fornødenheder. Sukker, kaffe og te var jo allerede blevet rationeret før besættelsen, og hurtigt fulgte margarine, smør, sæbe og andre dagligvarer. Begreber som rationeringskort, købekort, maximalpriser, "faste kunder", sortbørs og vernetjenester blev en del af hverdagen.

Foreningens mødeaktiviteter blev naturligvis præget af de ændrede levevilkår. Man

tilrettelagde kurser med det formål at sikre de nødvendige og rigtige næringsstoffer, bl.a. ved tilberedning af indsamlet frugt til saft og marmelade, man deltog i samaritterkurser, gik ind i beredskabstjenesten o.s.v.

På et vist tidspunkt blev foreningens forskellige demonstrationer henlagt til "Palmehaven", det navnkundige etablissement i Jernbanegade, der vækker søde minder hos de mere aldersstegne koldingensere. Protokollen beretter også om de årlige sommerudflugter, der bl.a. i 1941 gik til Christiansfeld "hovedsagelig på cykel, enkelte med rutebil".

Efter de mørke og alvorlige år under be-

sættelsen fulgte så befrielsen i maj 1945, en tid, der var præget af optimisme og lysten til igen at tage fat på nye aktiviteter. Bl.a. oprettede man i november 1945 en bridgeklub. Den talte i begyndelsen 25 medlemmer, men voksede sig stor i de følgende år og var et bærende element i foreningens senere år. Man fortsatte også kursusvirksomheden, hvorunder man bl.a. aflagde besøg på forskellige virksomheder og institutioner og efterlevede således det kendte slogan "Kend din by".

At grænserne atter var åbne, vidner foreningens gæstebog om. Der har været besøg af husmødre fra Sydslesvig, af unge engelske

Et arrangement i Kolding Husmoderforening i 1960'erne. Damen i den mørke kjole er fru Asta Lumbye, foreningens formand 1953-1973. Foto: P. Thastum.

piger, husmødre fra den finske venskabsby Lappeenranta og endog husmødre fra USA.

Afdøde forstanderinde frk. Kirsten Simonsen, Husholdningsskolen Borrehus, oprettede i 1954 et legat til fordel for "huslige kvinder, boende i Kolding, for lang og tro tjeneste". På grund af den økonomiske udvikling i samfundet fik foreningen i 1995 tilladelse til at ophæve legatet.

I 1965 kunne man fejre 50 året for kvindernes valgret til Folketinget. Det blev behørigt højtideligholdt ved "Kvindernes Eg" i Slotshaven, hvor foreningen var repræsenteret.

Foreningen stod i 1967 for en debat om fri abort mellem overlæge E. Brandt-Nielsen, Kolding Sygehus og Bjørn Seldan, formand for Dansk Kvindesamfunds Ungdomskreds. Der var stor tilslutning til mødet, især af unge kvinder. Der blev også oprettet børneparkering på byens skoler med assistance af elever fra Børnehaveseminariet, og i tidsrummet 8.-23. juni 1967 fejredes Koldinghus' 700 års jubilæum, hvor husmoderforeningens medlemmer bagte ca. 20.000 æbleskiver. Noget af en bedrift!

Efter megen utilfredshed med betaling til hovedforeningen blev man på en ekstraordinær generalforsamling i 1988 enige om at udmelde sig af De Danske Husmoderforeninger fra 1. januar 1989. Dette gav mere luft i økonomien til gavn for medlemmerne. Flere syd- og sønderjydske foreninger fulgte kort tid efter med deres udmeldelser.

Efter en omflakkende tilværelse på "Industrien", Staldgården og Kvindernes bygning, lejede Husmoderforeningen den 1. september 1988 lokaler i KFUM bygningen i Bredgade. Det var første gang, foreningen rådede over

egne lokaler. Efter en afstemning mellem medlemmerne blev de navngivet "Jyde-stuen" og var rammen om alle aktiviteter også bridgespillet indtil 1. september 1999, hvor man efter 11 år flyttede til "Ungdomscentret" på Islandsvej, bl.a. på grund af de dårlige parkeringsforhold i midtbyen.

Som det var tilfældet med mange andre foreninger, kunne Husmoderforeningen konstatere en stadig ringere tilgang af nye medlemmer, og i 2005 drog den siddende bestyrelse konsekvensen heraf og stillede forslag om nedlæggelse af foreningen – et forslag, der blev enstemmigt vedtaget på generalforsamlingen.

Den 14. december 2005 kunne Kolding Husmoderforening således afholde den årlige stiftelsesfest, der samtidig dannede afslutning på foreningens virke gennem 70 år. En æra var forbi.

Kolding Husmoderforenings sidste bestyrelse. Fra venstre Marie Kristensen, Tove Thomsen, Ruth Petersen, Sigrun Mikkelsen og Ingrid Ebbesen (formand).